

Kako močan je polk.

V kolodvorski restavraciji v Hebu na Češkem je neki sitnež vprašal nekakega rezervista, kako močan da je njegov polk. Radovednežu je zasolil vrli rezervist prav krepko — zausnico in mu nato rekel: „Zdaj veste, kako močan da je posameznik; sedaj pa lahko izračunate sami, kako močan da je — celi polk!“

Najmlajši junak v armadi.

Sedanja vojna je dokazala čudeže junaštva in vsak dan čitamo poročila o mladih junakih. Izmed mladih junakov brez dvoma zasluži, da se omenja komaj 16letnega Aleksandra Horvata iz Saraspataka na Ogrskem, skoraj gotovo hrvaške krvi, kakor kaže njegovo ime. Ta mladenič, sin železniškega uradnika, se je priglasil z drugimi šolskimi tovariši v vojske. Njegove tovariše so odklonili, Horvata pa obdržali, potem, ko so tudi stariši dali privoljenje. Ko se je v par tednih izuril, je prišel v Srbijo, kasneje na Rusko in v Galicijo, koder se je tako odlikoval, da je postal četovodja. Pri Sabcu je bil ranjen, ali ko se mu je izboljšala rana, je že prošil, da naj ga pošljejo v linijo na severnem bojišču. Tam je bil od kozaka udarjen na glavo. V kratkem je okreval in zopet prošil, da ga dajo v linijo. Sedaj pa je bil težko ranjen. V Marmaros-Szigetu sta mu bila odstreljena 2 prsta, a voz mu je šel čez noge. Sedaj se zdravi v bolnici, je ljubljeneec ranjencev in strežajev in ima edino željo, da bi se čim prej povrnil na bojišče.

„Res je krutost, prelivati človeško kri“, je pravil nekemu, ki je obiskal ranjence, „toda, ko se človek nahaja v toči krogel, postane trd, hladen in izgubi usmiljenje. Marsikak Srb in Rus je moral drago plačati, ker sem moral prvikrat v bolnišnico.“

„Jaz nič — ti nič.“

V kutnogorski vojaški bolnici leži težko ranjen učitelj Petran, kateremu so potem operacije morali prenesti komad kože z roke na drug kraj telesa. Na bojišču ga je kot ranjenca prvi obvezal neki Rus, ki je bil sam lahko ranjen. Izpočetka se je Petran nekoliko bal Rusa, da bi mu morda storil kaj žalega. Rus je opazil to in je dejal: „Jaz nič — ti nič. Jaz sem moral, ti si moral. Oba sva storila svojo dolžnost. Sedaj sva prijatelja.“ — In poljubil je učitelja ter ga naprosil, naj v spomin zamenja ž njim uro, kar se je tudi zgodilo.

Poročila, došla v sredo 11. nov. Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 11. novembra.

Z izhodni Galiciji in Bukovini se vršijo neprestani boji. Na ruski strani se nahajajo ostanki obeh armad, katerih ena je bila poražena na Ogrskem, druga pa pred Przemyslom. Ti boji so bili zato pomembni, ker so se Rusi skušali izogniti nevarnosti, da ne bi jih Avstrije obkolili. Rusi skušajo sedaj dobiti prosto umikalno pot v Rusijo. Pot čez Černovice—Novoselico je odrezana, prav tako pot proti Severu in severozhodu, kjer se med Przemyslom in Lvovom nahajajo avstrijske čete, ki so sledile Rusom od Przemysla. Tretja in edina možna umikalna črta je Chodorow—Tarnopol in tu tudi poskušajo Rusi svoje umikanje.

Na Rusko-Poljskem je avstrijski general Dankl s svojim premišljenim umikanjem speljal Ruse v popolnoma drugo smer, kakor so jo Rusi nameravali. Znano je, da na Rusko-Poljskem poveljuje levemu krilu avstrijsko-nemške armade general Hindenburg, desnemu krilu pa avstrijski general Dankl. Rusi so vsled svoje premoči prisilili združeno armado, da se je umaknila z vojne črte Varšava—Lvangorod. Ko so se Nemci in Avstriji začeli umikati, je ruska armada z vso silo pritiskala, naravnost proti zahodu. Njih cilj je bil, da avstrijsko-nemško armado pritisnejo na rusko ozemlje in jo tankaj prisilijo k odločilni bitki. General Dankl je spoznal to nakano in zato je začel med umikanjem napadati Ruse pri Radomu in Lisi-gori ter jih tako prisilil, da so prišli s svojo armado v južnozahodno stran. Tako je razbremenil Hindenburga, da ga niso Rusi z vso silo zasledovali, obvaroval je izhodno Prusijo pred ruskim upadom ter spravi Ruse tja, kamor jih je hotel imeti in kjer je za zopetno prodiranje vse pripravljeno.

Ruska sodba o naši armadi.

V „Kijevljaninu“ razpravlja poslanec v gosudarstveni dumi, A. Savenko, o vojnem položaju v Galiciji in pravi med drugim:

„Podcenjevanje avstrijske armade, kar je pri nas v Rusiji običajno, je docela neumestno. Govorilo se je, da bomo Avstrijce lahko potolkli — s „kapami“, v resnici pa se z največjo težavo borimo proti njim. Avstro-ogrsko armadno vodstvo stoji vrlo visoko, a tudi čete kažejo veliko vstrajnost in hrabrost. Vsi se spominjamo, kako čisto je nam naš generalni štab poročal o trdovratnih bojih v Galiciji, in znano je, da nam je zadal sovražnik težke izgube. Uradno je potrjeno, da je zmaga čisto visela v raznih bojih na eni niti. S takim sovražnikom je treba resno računati.“

Savenko opozarja na avstrijske naslake z bajoneti in pobija brezmiselnost poročila „Ruskega Slo-

va“, ki piše o „uničenju sovražne armade“. Takšno podcenjevanje lahko rodi usodopolne posledice.

Se pred zavzetjem Lvova se je govorilo o končnem uničenju Avstrijcev, toda že par dni kasneje so naleteli Rusi pri Grodeku na silen odpor avstrijske armade, ki je celo prešla v ofenzivo (prodiranje) ter pritiskala s tako silo na vojsko generala Brusilova, da se je le-ta komaj vzdržala v defenzivi (brambi). Savenko je prepričan, da bodo avstrijske čete, ki so prodrle proti ruskemu levemu krilu, povzročile Rusom mnogo dela.

Turčija-Rusija-Francija- Anglija.

Maribor, dne 11. novembra.

Turčija nastopa sedaj proti Rusom in Angležem, Francozi na suhem ne pridejo v poštev. Le na Sredozemskem morju bodo francoske ladje z angleškimi zastopale skupno ob turški obali. Dosedaj so se vršili: 1. pomorski boji v Črnem morju, kjer je bilo turško brodovje zmagovito. Ruske ladje so zbežale v pristanišča in se do danes niso pokazale. 2. Boji na suhem proti Rusom so se začeli v Kavkazu. Pri prvih spopadih, ki so trajali 2 dni, bile so turške čete zmagovite ter so vkorakale v ruske postojanke. Ker ni verjetno, da bi imeli v Kavkazu Rusi in Turki že vse svoje, za to bojišče namenjene čete zbrane, imajo ti boji značaj začetnih spopadov. 3. Drugo turško bojišče na suhem bo Egipt, kjer nastopajo proti Angležem. Turška uradna poročila pravijo, da so njih čete dne 7. nov. prekorale le egiptovsko mejo.

Perzija še dosedaj ni stopila ob stran Turčije, kakor se je skrajno poročalo. Tudi o Afganistanu ni nič čuti, kakor se bo zadržal. Anglija je zaprosila Italijo, da prevzame varstvo čez Egipt. Toda Italija je odklonila, da bi šla po kostanj v žerjavico za Angleže.

Stotisoč Turkov pred Egiptom.

Haag, dne 8. novembra.

Lst „Exchange Telegraph“ poroča, da je postavila Turčija na egiptovski meji že 100.000 mož, med katerimi se nahaja tudi večje število Arabcev. Te čete se morajo preorati velike pustinje, ki so brez vode, predno pridejo pred Sueški prekop. Angleži pa imajo v Sueškem prekopu vojne ladje in mnogo svojih čet, ki bodo Turkom prehod čez Sueški prekop zelo otežkovale. — Lst „Times“ pa je mnenja, da ima Turčija resen namen, se polastiti Egipta, kjer se prideluje mnogo riža in bombaževine. Radi tega bo treba, da Anglija nemudoma pošlje pred Sueški prekop vojaške čete iz Avstralije in Kanade.

Da Turki nameravajo resno napasti Egipt, dokazuje dejstvo, da se turške čete že nahajajo na veliki cesti proti mestu Akaba-Suez, ki je samo 120 km oddaljeno od Sueškega prekopa.

Radko Dimitriew proti Turkom.

Zasebna vest poroča, da je bivši bolgarski poslanik general Radko Dimitriew, ki je brezuspešno oblegal Przemysl, dobil vrhovno poveljstvo čez ruske čete, ki bodo nastopile proti Turkom.

Nemško-francosko bojišče

Maribor, dne 11. novembra.

Položaj na nemško-francoskem bojišču se od našega zadnjega poročila, kakor je posnet iz uradnih naznanil, ni mnogo izpremenil. Boji na zapadnem krilu ob francosko-belgijski meji se z vso srditostjo nadaljujejo. Posebno ljuti boji se vršijo okrog mest Ypern, Arras, Lille in Soissons, katera so vkljub nemški napadalni sili še vedno v francoskih rokah. Na ostali bojni črti trajajo boji z neizpremenjenostjo, tostoj dalje. Nekatera poročila pravijo, da se bo ta velika bitka v kratkem odločila.

Nova dedna postava.

Pred kratkim je izšla cesarska naredba, ki ureja dedno pravo času primerno in sicer:

1. Vdova, oziroma vdovec, ako je bila žena gospodarica na posestvu, ima, če ni oporoke, poleg umrlega otroka, eno četrtino dedščine.
2. Če ni otrok, dobe starši, oziroma njihovi potomci, eno polovico, drugo polovico vdova. Potemtakem ima vdova tisto stopnjo, kakor tast in tašča skupaj.
3. Če ni ne otrok, ne staršev in tudi njihovih potomcev (svakov in svakinj ter njihovih otrok) ne, pač pa stari oče in stara mati, potem dobita ta dva polovico, drugo polovico pa vdova. Kar bi pa imeli dobiti potomci starih staršev (strici, tete, bratrance, sestrične in njihovi otroci), dobi tudi vdova.
4. Če ni ne otrok, ne staršev, oziroma njihovih potomcev, ne starih staršev, dobi vdova celo premoženje.
5. Vdova ima kar naprej izključno pravico do vsega premakljivega blaga, ki spada k gospodinjstvu.
6. Oporoka mora poskrbeti za ženo, in sicer mora dobiti žena najmanj polovico tega, kar bi ji pripadlo, če bi ne bilo oporoke. Drugače ni veljavna. Mož sme izključiti svojo ženo iz oporoke samo, če je

žena po svoji krivdi ločena od njega, ali če je storila kaj takega, da bi se bil mogel sodnijsko ločiti od nje.

7. Vdova ima pravico, dokler se zopet ne omoži, do primerne oskrbe, v kolikor ni po svoji dedščini ali drugače preskrbljena. Če je kaj otrok, niso nič na škodi, ker so tako dolžni skrbeti za mater. Glede na druge sorodnike je pa prav, da se pred njimi poskrbi za to, da umrlega žena dobi, kar potrebuje, če se s tem tudi njihova dedščina izmanjša ali celo popolnoma izgubi.

Razne novice.

* **Duhovniške vesti.** Zupnijo Zalec v Savinjski dolini je dobil č. g. Anton Vetrnik, župnik na Dolu pri Hrastniku. — Č. g. kaplan Karol Malajner je predstavljen iz Smartna pri Velenju v Trbovlje.

* **Koncert v stolni cerkvi v Mariboru.** V četrtek, dne 19. novembra ob 8. uri zvečer priredi Cecilijino društvo stolne zupnije v mariborski stolnici dobrodelni koncert v spomin na padle junake avstrijsko-ogrsko armade. Ves prebitek je namenjen avstrijskemu Rudečemu križu. Proizvajale se bodo te-le skladbe: 1. Koncertna žalobna koračnica za veliki orkester, zložil E. Beran, 2. „Requiem“ za mešani zbor in veliki orkester zl. M. L. Cherubini. Obe skladbi imata veliko umetniško vrednost. Ker se gre za podporo ranjencev, je pričakovati obilne udeležbe. Cene so naslednje: sedeži v presbiteriju 2 K, stoli v cerkveni ladji 1 K 50 vin., sedeži v cerkvenih klopih 1 K, stojšča 50 vin. Vstopnice prodaja g. Jcs. Höfer v Solški ulici. Dobile se bodo vstopnice tudi pri blagajni pri cerkvenih vratih. Blagajna se otvori ob 8. uri zvečer. Začetek točno ob 8. uri.

* **Papež za avstrijske ujetnike.** Papež Benedikt XV. je pisal katoliškemu nadškofu dr. Dobrečiču v Baru (Črna Gora), da ujetnike priporoča njegovi posebni skrbi in brigi, pred vsem naj pomaga ranjenim in bolnim.

* **Proti obrekovalcem.** Iz Zavrha pri Sv. Rupertu v Slov. gor. se nam poroča: Martin Čeh, viničar na Kljunovščaku, je hotel po svoji volji izrabiti vojni čas proti našemu g. župniku. Zato je bil dne 6. novembra pri Sv. Lenartu obsojen na 3 tedne zapora, poostrenega z enkratnim trdim ležiščem na teden. — Pametnejše je napravila Julijana Grah v Sp. Volčini v enaki zadevi. Ona se je namreč rajši poravnala ter plačala 40 K za avstrijski Rudeči križ in stroške.

Kako so prišli trije Nemci v preiskavo! Po „Arbeiter-Zeitung“ od dne 2. novembra prinaša tržaška „Edinost“ sledečo uradno pregledano vest: Pred nekoliko časa so se vozili trije gospodje iz Velikoveca na Koroškem z vozom v Celovec: trgovec Kanduti, učitelj na meščanski šoli Strugger in višji respicijant finančne straže Lassnig. Pri mostu čez Krko so se ustavili, da popijejo čašo piva. Pivo pa jim ni dišalo in so je ponudili kočijažu. Toda tudi temu ni nikakor ugajalo in tako so se odpeljali, ne da bi se bili izstopili in ko so se pomudili kakih pet minut. Ali, koliko je bilo njihovo začudenje, ko sta se kmalu na to pojavila pred njimi dva orožniška stražmojstra in jih začela zasliševati radi — velizdaje! Strugger je baje dvignil čašo in vskliknil: „Živele Rusiji!“, na kar da sta ona druga dva krepko trčila z njim. Tako je trčila z vso odločnostjo sestra gostilničarke ob mostu čez Krko. Vsprico znanega patrijotičnega mišljenja onih treh gospodov, ki so je v zadnji čas uveljavljali na uzoren način, in vsprico mnogih zaupnih in častnih mest gg. Struggerja in Kandutha je vzbudil ta dogodek v Velikovecu začetkoma veliko veselost. Ali stvar je bila grenkoresna. Vojaška sodnija v Gradcu je uvedla preiskavo, in le tudi oblastim znano patrijotično mišljenje je obvarovalo gospode pred aretacijo. Ob predstavi z ovadilko pred okrajno sodnijo v Velikovecu je prišla ta v zadrego. Vstrajala je sicer pri tem, da je slišala oni dve besedi, pripoznala pa je možnost, da je slabo slišala. Na podlagi te izpovedbe in še bolj pa na podlagi sijajnega izpričevala, ki je je dala politična oblast o obdolžencih, je vojaška sodnija vloženo ovadbo radi zločina po § 65 k. z. z dne 17. oktobra, zavrnila. Oni trije gospodje si pač dobro zapomni dogodek v gostilni pri mostu čez Krko. Pa tudi gospod, ki je vložil ovadbo, naj si zapomni, da zamore žensko besedičenje imeti hude posledice. Kar naenkrat so iz onih treh gospodov postali trije ruski častniki in ogleduhi. Ta bajka se je razširila po bliskovo v Celovec in je še celo tam našla vernih duš!

* **Odlikovanje.** Za hrabrost pred sovražnikom na severnem bojišču bil je dne 23. oktobra v ormoški bolnišnici s srebrno kolajno odlikovan vrl Slovenec četovodja 87. pešpolka g. Anton Polak, c. kr. nadpaznik finančne straže v Mariboru.

* **Odlikovan slovenski častnik.** Vojaški zasluži križec z vojnim okrasom je dobil stotnik domobranskega polka št. 1, Alojzij Serbec. Odlikovane je doma od Sv. Antona v Slov. gor.

* **Jareninski Slovenec postal poročnik.** Gosp. Ivan Supanič, slušatelj visoke kmetijske šole na Dunaju, je bil dne 1. novembra imenovan za poročnika pri 4. besanskem pešpolku. Gosp. Supanič je sin vrlega našega pristaša g. Supaniča v Vajgmu.

* **Slovenski domobranci — junaki.** S hrabrostno kolajno I. razreda so bili odlikovani naslednji slovenski domobranci (domobranski pešpolk št. 21): Narodnik Jožef Dernovšek, frajtar Jožef Vidar in pešec Franc Povše, dalje pešca-pijonirja Anton Praznik in